

Gadstrup Skole - 90 år

1915 - 2005

En 90-års fødselsdag er altid værd at fejre, og især når fødselaren er sund og livskraftig. Det er heller ikke ualmindeligt, at man ved sådanne lejligheder kigger lidt tilbage i tiden - hvordan startede det, hvilke skelsættende begivenheder har der været undervejs osv. ?

Den gamle skole på hjørnet af
Gl. Skolevej og Slotsbakken

I dette tilfælde kan skolens rødder følges meget længere end 90 år tilbage, idet den oprindelige skole stadig kan ses og endda ses i næsten sin oprindelige form. Det er nemlig den lange stråetækte, rødkalkede bygning, der ligger på hjørnet af Slotsbakken og Gl. Skolevej skråt over for præstegården. I denne bygning var der skole samt bolig for læreren fra 1741 frem til 1915, hvor den ældste del af den nuværende Gadstrup Skole blev indviet. Dengang var Gadstrup bebygget fra Vangeleddet og Slotsbakken og

ned om Gl. Skolevej samt Pilehaven og Rønnevej, men skoledistriktet omfattede ud over dette Brørdrup, Ramsømagle, Ramsøgårde og Ramsølille. I 1902 var børnetallet i distriktet så stort, at man måtte bygge en forskole og ansætte en lærer mere. Den tidligere forskole kan også stadig ses, idet den er beliggende på Ramsømaglevej lige over for Svanevejs udmunding.

Frikvarter i Forskolen ca. 1932

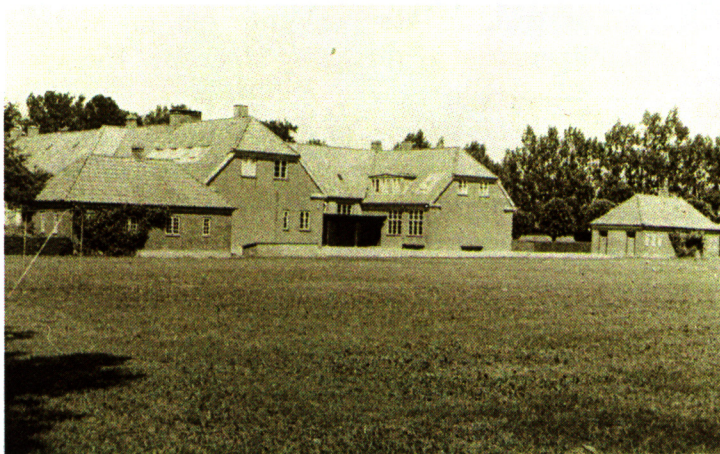
Stationsbyen opstår.

I 1901 havde man indviet Gadstrup Station, og det medførte i årene efter en bydannelse omkring stationen og det daværende mejeri, men da området var beliggende i Snoldelev sogn gik børnene i den ende af byen i Snoldelev Skole. Det er også grunden til, at der stadig er Gadstrupbørn, der den dag i dag bliver konfirmeret i Snoldelev Kirke, da sognegrænsen fortsat opretholdes rent kirkeligt. Skolemæssigt blev dette ændret i 1962, da man nedlagde Snoldelev og Hastrup skoler og indgik i et skoleforbund med Gadstrup Skole.

Den nye skole.

I tiden op til 1. Verdenskrig måtte det daværende Gadstrup-Syv sogneråd indse, at tiden var ved at rinde ud for den gamle skole, der sammen med forskolen havde svært ved at rumme de elever, der var i distriktet – nemlig 115. Man besluttede derfor at bygge en helt ny skole nærmere Ramsømagle. Den 1. april 1915 kunne denne nye skole indvies stolt knejsende i det åbne land med udsigt ud over Ramsødalen og med Roskilde Domkirke i det fjerne. *Det er altså fødselsdagsbarnet!* At den så i dag er gemt bag et langt plankeværk ud mod Ramsømaglevej og heller ikke er skole mere, men fritidscenter, ændrer ikke ved, at den stadig indgår i det samlede skolekompleks. Da den stod færdig i 1915, lå der ud mod Ramsømaglevej 2 lærerboliger med en gymnastiksal imellem. Bagved lå der 2 klasselokaler ud til en skolegård og en stor boldbane.

Da en ny skolelov i 1937 bestemte, at børnene fremover skulle have undervisning i sløjd, husgerning og engelsk, måtte skolen udvides med et ekstra klasselokale, en sløjdsal, et skolekøkken samt bad- og omklædningsrum i tilslutning til gymnastiksalen. Herudover indrettedes en lærerindelejlighed i tagetagen af skolens østfløj. Den 8. november 1940 blev de nye lokaler indviet i overværelse af den daværende undervisningsminister Jørgen Jørgensen, Lejre. Den samlede byggesum var på 117.170 kr., og da man samtidig havde udvidet Viby Skole, måtte sognerådet fremskaffe i alt 280.000 kr. – et betragteligt beløb i krigens første år, hvor en faglært arbejders årsløn var 3.500-4.000 kr!

Den 90-årige

Sådan så bygningerne ud omkring 1950 efter tilbygningerne i 1940.

Da udviklingen tog fat.

Lærer Nielsen og Lærer Sørensen med hele skolen mellem 1937 og 1940

Med godt 100 elever og 4 lærerkræfter gik de næste 22 år sin jævne og rolige gang på og omkring Gadstrup Skole; men da Finerværket i begyndelsen af 1960'erne blev bygget, kom der gang i parcelhusbyggeriet i både Gadstrup og Snoldelev. Dette medførte, at skolens børnetal steg kraftigt op gennem 60'erne. Da skoleforbundet med Snoldelev-Hastrup i 1962 samtidig øgede elevmassen væsentligt, måtte der opstilles 2 barakker i skolegården. Det var dog kun en stakket frist,

for allerede i 1964 måtte man bygge en 2-etagers undervisningsfløj i forlængelse af den oprindelige "røde" skolebygning. Det gav luft for en tid, men allerede få år efter udstykkede man Gadstrupparken, ligesom der lå planer for udstykningen ved Dyssegården samt på Kirkebakken. Da man desuden havde nedlagt forskolen i 1967, var der behov for endnu en udvidelse. I 1971 tog man bygningen omkring fællesrum A med i alt 12 klasselokaler i brug. I en fløj af denne undlod man at opstille skillevægge for i stedet at afprøve ideen med såkaldt "åben-plan" undervisning. 3 klasser med omkr. 65 elever blev af 4 lærere undervist i et stort lokale kun opdelt af flytbare skabe og reoler. Den egentlige klassestruktur blev en stor del af undervisningstiden afløst af holddannelser af forskellig størrelse. Engagerede lærere og positive forældre bevirkede, at man i 5 år arbejdede med denne eksperimenterende undervisningsform, men fra 6. klasse opdelte man i 3 traditionelle klasser, da antallet af fag blev forøget og dermed også antallet af lærere i årgangen. Opdelingen i de tre klasser blev opretholdt skoleforløbet ud.

Lærerinde Karoline Larsen med klasse 1949

"71-bygningen" under opførelse - bygningen rummer i dag lokalene 27-29

Gadstrup Skole får overbygning.

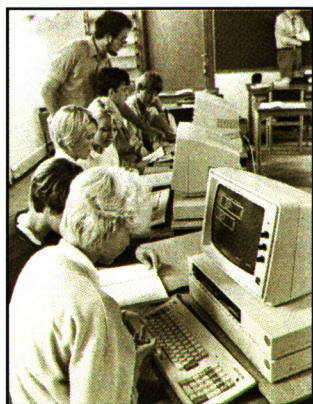
Indtil 1974 var skolen en 7-klasset skole, hvorefter eleverne flyttedes til Peder Syv Skolen i Viby, såfremt de ønskede at få en realeksamen eller nogle skoleår i den eksamensfri afdeling, der stadig var frivillig. Med det store elevgrundlag, der efterhånden var i Gadstrupområdet følte det ret hurtigt naturligt, at eleverne kunne blive hele deres skoletid samme sted, så fra 1974 blev det muligt at fortsætte ud over det 7. skoleår på Gadstrup Skole for f. eks. at få en realeksamen. Året efter trådte skoleloven af 1975 i kraft, og med den indførtes 9 års obligatorisk udelt skolegang; men det var ligeledes muligt også at få et 10. skoleår

Skolebiblioteket som det ser ud i dag

for de elever, der ønskede endnu et år i de kendte omgivelser. Skolens elevtal var nu oppe i nærheden af 500 elever, hvilket stillede krav om yderligere plads, der endnu en gang måtte opfyldes med barakker. Det var imidlertid uholdbart i længden, så i 1975 tog man en ny stor fløj med helt moderne faglokaler, et stort bibliotek samt en tidssvarende administrationsfløj med lærerværelse, mødelokaler m.m. i brug. Omtrent samtidig opførtes Ramsøhallen som en selvejende institution, hvor skolen så fremover blev lejer i det omfang, det var nødvendigt for at dække idrætstimerne. Det var dog fortsat et mål at komme af med de sidste barakker, så i 1978 indviedes 12 nye undervisningslokaler omkring "abeburet", og skolen, der på det tidspunkt var en fuldt tresporet skole med omkring 625 elever, så endelig ud til at være færdigbygget.

Omkring 1985 gik Gadstrup Skole ind i IT-alderen. Der blev anskaffet 8-10 elevmaskiner - de dengang meget avancerede Piccolinemaskiner. De fik til huse i det gamle skolebibliotek på første sal under taget i den røde bygning. Her fik mange elever - og lærere - den første introduktion til den nye tid.

Lærer Jørgen Hansen med et af de første hold IT-elever. Eleverne lavede selv programmer i den tids It-sprog - Comal 80.

Frem mod 100-års fødselsdag.

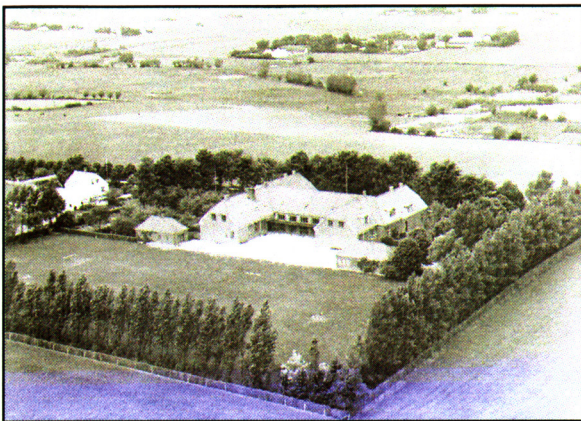
Efter en periode med faldende børnetal frem gennem 90'erne er der igen vækst i elevtallet. Det har betydet ansættelse af flere yngre lærere, der er med til at give undervisningen et frisk pust. Da samtidig de ældre lærere bliver på stedet, giver blandingen af yngre og ældre lærere en kontinuitet i udviklingen frem mod nyere tider, og samtidig giver det mulighed for at opretholde de traditioner omkring undervisning og andre aktiviteter, der gennem alle årene har kendetegnet Gadstrup Skole, som et sted, hvor eleverne får en solid og alsidig undervisning.

De senere års ombygninger af faglokaler og tilbygninger af klasselokaler har gjort skolen opdateret lokalemæssigt til tidens krav.

Så alt i alt er fødselsdagsbarnet fortsat i fin form frem mod de 100 år i 2015.

Minder fra ”de gode, gamle dage”.

I ”erindringskassen” kan der findes utroligt meget vedr. skolen – her blot noget af det i tilfældig rækkefølge: I 1981 vandt et udvalgt hold fra skolens 6. – 7. årg. landsmesterskaberne i skolefodbold. Op gennem 1980'erne foretog man adskillige elevudvekslingsrejser til kommunens venskabsby Vara i Sverige. Det var ligeledes i disse år, man afviklede adskillige featureuger, hvor alle sejl blev sat til. Mon ikke mange husker fx ”Den franske uge” eller Kina-ugen, hvor skolen på afslutningsdagene myldrede med glade mennesker? Kulminationen på disse store arrangementer var vel skolens 75-års fødselsdag i 1990 med afsløring af ”Kundskabens træ” og festaften for skolens tidligere elever. Også nat-orienteringsløbene i de senere år huskes, ligesom der stadig holdes liv i historien om, da man i begyndelsen af 60'erne lukkede skolen en uge og samtlige lærere tog til Skagen på lejrskole med de ældste elever. Eller dengang man midt i 70'erne konstaterede lus på skolen og derfor undersøgte alle skolens elever for hovedlus og efterfølgende lukkede skolen i 2 dage. - Ja, man husker det såmænd også sådan, at der hver vinter var så megen sne, at skolen en eller flere dage gav snefri til glæde for både elever og lærere.

1950'erne

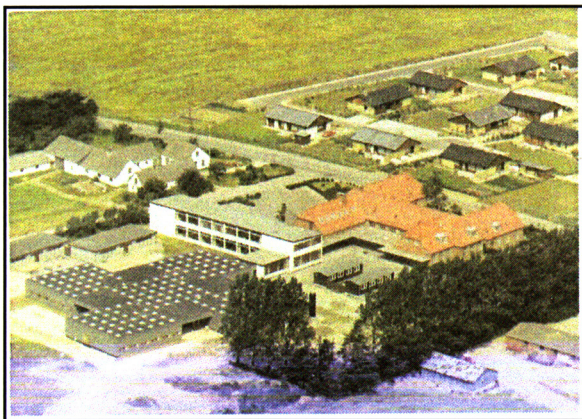
Luftfoto af Gadstrup Skole. Nabogården blev revet ned for at give plads til Ramsøhallens P-plads.

Nogle af poppeltræerne til højre i billedet står stadig i kanten af skolegården. Udsigten fra lærerboligerne mod mosen kan man ikke klage over.

1971

Den hvide bygning midt i billedet er "64-bygningen", der på dette tidspunkt indeholdt skolens faglokaler.

Den firkløverformede bygning med ovenlysvinduerne er "71-bygningen" med klasselokaler og fællesrum.

Den nye "Gadstrupparken" ses øverst til højre i billedet.

Skolens ledere gennem 90 år.

Hen over årene har skolen beskæftiget mange lærere og andet personale, men det vil føre for vidt at komme ind på dette i denne sammenhæng. Derimod er det rimeligt at give en oversigt over de personer, der gennem de 90 år har tegnet skolen som ledere – og det er faktisk ikke særlig mange:

Indtil 1922 lærer Svane

1923 – 1954 Førstelærer Gunner Sørensen

1954 – 1958 Førstelærer Tange

1959 – 1990 Skoleinspektør Gerhard Olsen

1990 - Skoleleder Kaj Ågård

Den nyeste tilbygning med 4 klasselokaler og et fællesrum stod færdig og blev indviet i foråret 2002. Lokalerne blev brugt første gang ved de skriftlige prøver i maj. Til dagligt huser bygningen 8.-10. årgang.

Udsendt i anledning af Gadstrup skoles 90-års fødselsdag d. 1. april 2005

Tekst: Leif Bo Poulsen, Gadstrup

Fotos: Ramsø lokalhistoriske arkiv

Tryk og opsætning: Gunnar Toftlund Jensen, Gadstrup skole